

## A FÖLDRAJZTANÍTÁS ALAPJAI

### előadás (frtanal22enr)

**Szervezési mód:** jelenléti oktatás

**Időpont:** csütörtök 12.00–13.30

**Online kurzusfelületek:** Teams, Canvas

**Oktató:** dr. Makádi Mariann

**A kurzus kreditértéke:** 2 kredit

**Időkeret:** heti 2 óra

### TEMATIKA

1. **szeptember 15.** – A földrajztanítás módszertanának tárgya, feladata, kapcsolata más pedagógiai és szaktudományágakkal. A földrajz tantárgy feladatai, szerepe, helye a köznevelési rendszerben
2. **szeptember 22.** – Tantervelméleti alapok. A tudáskép és a tantervek időbeli változása a szakmai és a társadalmi elvárásoknak megfelelően a világháborútól a rendszerváltásig  
A hagyományos földrajzi tantervek (egyszintű tantervi szabályozás)
3. **szeptember 29.** – A háromszintű tantervi szabályozás: Nemzeti alaptanterv – kerettantervek – helyi tantervek. A NAT, a kerettantervek és a helyi tantervek műfaji és tartalmi összevetése
4. **október 6.** – A Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek földrajz és természettudomány tanulási terület követelményrendszere
5. **október 13.** – A földrajztanítás-tanulási és fejlesztési folyamat, valamint a tudás értelmezése; a különböző tudáselemek tanítási módszerei a különböző életkori szakaszokban.
6. **október 20.** – A tanulók térrel kapcsolatos fogalmi váltásai és tévképzetei
7. **október 27.** – **Zárthelyi dolgozat** (online) – Téma: földrajztantervi követelmények
8. **november 3.** – A tanulók térképpel kapcsolatos térfogalmának fejlesztése
9. **november 10.** – A tanulók időbeli fogalmi váltásai és tévképzetei
10. **november 17.** – A földrajztanítás szemléleti kérdései és módszertani megoldásai: probléma-központúság, algoritmusok használata, prognosztizálás;
11. **november 24.** – Regionális földrajzi szemléletmód. A tájszemlélet és a tipikus tájak tanítása
12. **december 1.** – A regionális földrajzi ismeretek tanításának módszertani kérdései
13. **december 8.** – A földrajztanár tanulást szervező-irányító szerepének értelmezése; a földrajztanítási-tanulási módszerek megválasztását befolyásoló tényezők

### KÖVETELMÉNYEK

#### A kollokvium követelményei

- Tájékozottság a tantervi rendszerben, a 2020-as NAT és kerettantervek követelményeiben
- Tájékozottság az elméleti tananyagban (előadások és kötelező irodalmak)
- A földrajzi nevek helyesírása

A vizsgaeredmény két részből tevődik össze:

- zárthelyi dolgozat érdemjegye (eredményessége a szóbeli vizsga feltétele);
- szóbeli vizsga (tételek a félév elméleti anyagából) – tételsor – Teams ([link](#))

## A FELKÉSZÜLÉSHEZ AJÁNLOTT IRODALOM

### Kötelező irodalom

- MAKÁDI MARIANN (2020): A földrajztanítás módszertani alapjai 1. Mielőtt tanítani kezdene... ELTE TTK FFI, Budapest, 179 p. [http://geogo.elte.hu/images/A\\_Foldrajztanitas\\_modszertani\\_alapjai.pdf](http://geogo.elte.hu/images/A_Foldrajztanitas_modszertani_alapjai.pdf)
- MAKÁDI MARIANN (2020): A földrajztanítás módszertani alapjai 2. Hogy tudatosan csinálja... ELTE TTK FFI, Budapest, pp. 7–51. [http://geogo.elte.hu/images/Foldrajztanitas\\_modszertani\\_alapjai\\_2.pdf](http://geogo.elte.hu/images/Foldrajztanitas_modszertani_alapjai_2.pdf)
- A Nemzeti alaptanterv (2020) földrajzzal összefüggő területeinek általános és középiskolai követelményrendszere (Természettudomány 5–6. évf., Földrajz 7–10. évf.) 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet (forrás: [itt](#))
- A kerettantervek (2020) földrajzzal összefüggő területeinek követelményrendszere (általános iskola: Természettudomány, Földrajz 7–8. és gimnázium: Földrajz 9–10 (11). évf.) elérhetők [itt](#)
- előadások anyaga – prezentációk – geogo.elte.hu ([link](#))

### Ajánlott irodalom

- FARSANG ANDREA – ÜTÖNÉ VISI JUDIT (2020): Új kihívások a földrajzoktatásban – Nemzeti alaptanterv és keret-tanterv – 2020. – GeoMetodika 4. 2. pp. 33–46. <https://geometodika.hu/2020/05/08/uj-kihivasok-a-foldrajzoktatasban-nemzeti-alaptanterv-es-kerettanterv-2020/>
- PRIEVARA TIBOR (2018): A 21. századi tanár. – Neteducatio Kft., Budapest. 224 p.
- MAKÁDI MARIANN (2022): Szakmódszertani fogalomtár. – ELTE TTK FFI, Budapest. 89 p.
- A magyar helyesírás szabályai. A földrajzi nevek helyesírása. Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 68–76.
- FÁBIÁN PÁL – FÖLDI ERVIN – HÖNYI EDE (1997): A földrajzi nevek helyesírása. Akadémiai Kiadó, Budapest, 131 p.